

Der var i hvert fald en løsning, der ville koste 200 mio. kr., som er uden nogen fare. Hvordan kan ministeren så være bekendt at udsætte befolkningen for sådan en forfærdelig situation, som hun her selv har beskrevet?

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Jeg vil gerne understrege, at den beslutning, der er truffet, giver den bedste varige løsning, og at den gennemføres på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde, og dette anfægtes heller ikke af DSB.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 169: Forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver. Af socialministeren (Karen Jespersen). (Fremsat 19/1 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Grete Schødt (S):

Det er mit håb, at vi i dag sætter et punktum for denne gamle lov fra 1940'erne om forhøjelse af hædersgaverne.

I 1995 markerede vi her i Folketinget 50-året for Danmarks befrielse, bl.a. ved at give en ekstra udbetaling af hædersgaveydelsen til besættelsestidens ofre. Det var et enigt Folketing, der vedtog den hædersgave, men jeg kan godt mindes hr. Arne Melchior's ærgrelse over, at den ydelse ikke fulgte med i det årligt udbetalte beløb.

I finanslovaftalen blev vi så enige om at løfte hædersgavebeløbet fra 6.800 kr. op til 12.000 kr. om året, og det er så det, vi anbefaler i dag i socialministerens lovforslag, og jeg gør det gerne på Socialdemokratiets vegne.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det lovforslag, vi behandler i dag, er i realiteten en genfremsættelse af et af de allerførste lovforslag, Enhedslisten har fremsat i Folketinget.

Dengang blev det afvist af stort set alle. På nær hr. Arne Melchior var stort set alle imod eller i hvert fald ikke ret meget for.

Jeg er helt indforstået med, at man selvfølgelig støtter den aftale, vi lavede under finansloven. Sådan er det jo. Men mit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører i dag er: Synes Socialdemokratiet, at det er en god ting, at vi nu med denne her lov i dag understreger den hæder, de mennesker har krav på, og som vi skylder dem, som reddede Danmarks ære under besættelsen?

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Den hæder, som vi fejrede her i Folketinget i 1995, nemlig 50-års-dagen for Danmarks befrielse, var for mig og for Socialdemokratiet en hædersgave. Det, vi gør i dag, er, at vi regulerer hædersgaven, ydelsen, i forhold til udviklingen, den udvikling, som vi har set har fulgt lønnen. Det er det, jeg synes vi siger ja til i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen det, der bare undrer mig, er, at Socialdemokratiet ikke af et fuldt hjerte og åbent kan sige, at de i øvrigt også synes, at det er meget retfærdigt, at det er meget godt, at det er et godt signal også i den aktuelle historiske debat, at det er et godt signal at give, at selvfølgelig skal den hædersgave, der blev givet efter krigen, i dag have den samme værdi, som den havde, da den blev givet. Jeg kan ikke forstå, at det skal komme sådan lidt modstræbende, men jeg er selvfølgelig glad for, at Socialdemokratiet er gået med på, at vi får hævet hædersgaven til den oprindelige værdi.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg forstår så godt hr. Frank Aaens spørgsmål, for den korte ordførertale, vi hørte fra Socialdemokratiet, var jo ligesom lovforslagets bemærkninger og den ledsagende tale fra ministeren, den skriftlige tale, totalt rensset for ethvert smil, enhver venlighed, ethvert forsøg på at give et håndslag: »Nå, men det er jo penge, og det må vel sige alt, det må vel være hæder nok.«

I tidligere år hørte vi fra mange partier herinde, at det jo ikke handlede om penge, det handlede jo om hæder. Har man i Socialdemokratiet besluttet sig til, at nu gør man det altså,

fordi nu er man blevet tvunget til det, men man vil altså ikke være venlig?

Det er da ikke Socialdemokratiets karakter at være uvenligt, og det er bestemt ikke socialministerens, og jeg tror, socialministeren havde en glad dag, den dag hun hørte, at nu var det kommet på plads. Hvorfor må vi andre så ikke få det at vide, vil jeg spørge fru Schødt.

Erik Larsen (V):

I Venstre var vi meget glade for og meget tilfredse med, at stort set alle partier i Folketinget i forbindelse med 50-års-jubilæet for Danmarks befrielse blev enige om, at vi skulle give det dobbelte i hædersgaver til besættelsestidens ofre. Det var vi glade for.

Sideløbende med den aftale lå der en aftale om, at hvis man skulle ændre varigt på forholdene omkring hædersgaverne, ja, så skulle man søge en bred politisk opbakning her i Tinget. Det forslag, som regeringen i dag lægger frem, er jeg sikker på har den bredde og den opbakning, som vi fra Venstres side har ønsket i denne sag, når der skulle ændres på de gældende satsler.

Vi er glade for i Venstre, at den brede opbakning i dag er nået. Vi synes, at der med det lovforslag her er sat et punktum for flere års diskussioner, et godt og et værdigt punktum i en sag, hvor jeg er sikker på at alle partier ligesom Venstre ønsker at markere en hæder for eller en taknemlighed over for de mennesker, som på den ene eller den anden måde satte deres liv og færlighed på spil for Danmarks fremtid.

Kaj Ikkast (KF):

Da vores ordfører, hr. Jens Heimbürger, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne læse følgende op:

Det Konservative Folkeparti har den største respekt for de danskere, som ydede en indsats og blev ofre for nazismens åg under Anden Verdenskrig. I forhold til disse personers lidelser er hædersgaverne jo kun en yderst beskedent tak fra det officielle Danmark, og Det Konservative Folkepartis opfattelse er, at erstatning og hædersgaver til de personer og deres efterladte, som blev påført store lidelser under krigen, bør gennemføres med respekt og uden nogen polemik i Folketinget.

Vi støtter derfor regeringens lovforslag om forhøjelse af hædersgavebeløbet med stor glæde.

Ole Sohn (SF):

Det er lidt interessant at følge debatten, specielt hvis man er gået tilbage og har set, hvad der blev sagt, sidst vi drøftede spørgsmålet om forhøjelse af hædersgaverne, i marts 1999 og i november 1997. Da kom der godt nok nogle andre udlægninger fra nogle af de partier, som indtil nu har været på talerstolen og givet varm støtte til forslaget. Og jeg synes da, det er utrolig rart, at man er kommet så langt, at man gerne vil være med til at støtte det forslag, som man tidligere har været imod.

Da jeg forberedte sagen, tænkte jeg, at det er sjældent, man bliver så glad for et tyveri, som man er blevet her, efter at regeringen har taget det forslag, som Enhedslisten har fremsat, og som vi i øvrigt også er en række andre partier der har været med i. Så det synes jeg alt sammen er godt.

Men med hensyn til det forslag, der er fremsat – det synes jeg man skal være opmærksom på – er det i hvert fald ikke helt rigtigt at sige, at vi forhøjer hædersgaverne, for der er snarere tale om, at vi laver en genopretning af hædersgavernes værdi, så den svarer til den værdi, de blev sat til umiddelbart efter krigen, og det er flot.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at hædersgaven er tænkt som en anerkendelse for den store indsats, modtageren ydede under krigen i kampen mod nazismen og alle dens ugeringer, og som sikrede, at Danmark fik en værdig plads i Europa.

Det er uhyre vigtigt, at vi fastholder mindet om deres indsats, ikke blot i en historisk sammenhæng, men også set i et nutidigt perspektiv. For de kræfter, der dengang med fremmedhad og overgreb på særlige befolkningsgrupper og anderledes tænkende var grundlaget for nazismens fremmarch i 1930'erne og Anden Verdenskrig, spøger stadig væk forskellige steder rundt omkring i Europa. Så også derfor er det vigtigt, at vi hædrer dem, som tog kampen op dengang.

SF støtter forslaget.

Kurt Christiansen (DF):

Jeg skal på Dansk Folkepartis vegne udtrykke min store glæde over det her lovforslag, vi behandler i dag. Forslaget er jo ikke fremmed for Dansk Folkeparti, som hovedparten af Tingets medlemmer her nok vil erindre. Som i de tidligere år har Dansk Folkeparti fremsat det her lovforslag vedrørende hædersgaver, for vi me-

ner, at selv om det er 50 år siden, bør vi ikke glemme de mennesker, der under Anden Verdenskrig viste mod og mandshjerte og mange gange satte livet på spil for det, de troede på.

Det er glædeligt, at regeringen omsider har indset fornuften i at forhøje hædersgaverne. Det til trods for, at Dansk Folkeparti gennem de sidste 8-9 år har fremsat dette forslag, og regeringen ved disse lejligheder stemte imod.

Vi skal naturligvis ikke tage hele æren fra regeringen, men blot erindre de ærede medlemmer af Tinget om, at sidst, da Dansk Folkeparti fremsatte forslaget, som ville fordoble hædersgaverne, så det ud til, at der ville danne sig et flertal her i Folketinget uden om regeringen, og som følge deraf ser vi nu forslaget fremsat i dag af regeringen.

Men vi kan naturligvis også støtte forslaget.

Arne Melchior (CD):

Det kan CD som sagt altså også. Det er jo på høje tid, og hvor er der gået mange erindringer gennem ens hoved, da det nu endelig sidst, i fjor, blev vedtaget, at nu skulle det være alvor. Hvor har der stået mange her og sagt, at de, der kom med det forslag, kun var ude på at rage stemmer til sig og gøre sig populære, som om det var nogen stor befolkningsgruppe, det drejede sig om.

Hvor har der været mange underlige, grænsende til modbydelige undskyldninger for at afvise lovforslaget igennem årene. Men i stedet for at ærgre sig over det, så skal vi selvfølgelig glæde os over, at vi nu er kommet så langt. Den glæde er hos mig stor, det er den bestemte. Men der er lidt malurt i bægeret, for, som jeg vist tilfod mig at sige i en kort bemærkning før, forelæggelsen for Folketinget er støvsuget for ethvert venligt ord. Jeg forstår det ikke.

Altså når man sender mennesker blomster f.eks. til gratulation eller til tak for sidst, eller hvad det nu kan være, så kunne man sige: Jamen blomsterne kan tale for sig selv. Her lader vores varme socialminister beløbene tale for sig selv.

Må jeg ikke opfordre socialministeren til, når hun nu skal svare på ordførertalerne, at lukke lidt op for sluserne, for vi andre er jo kun nogle sølle ordførere, der taler på lidt flere eller lidt færre mandaters vegne, men må vi ikke få et håndslag fra regeringen, som kan høres af alle dem, der måske sidder ved deres højtalere nu, og som kan blive noteret af alle de mennesker, det angår.

Det er altså de mennesker, der har været de vigtigste personer for Danmarks værdighed, frihed og demokrati i det århundrede, som vi lige har afsluttet. Skulle de ikke fortjene et ord med på vejen? Jeg forstår ikke, hvad det er for en kold hånd, der har hvilet over den sag indtil nu fremsættelsen af det her forslag. Der må for Guds skyld ikke blive sagt et pænt ord fra regeringens side. Det håber jeg bliver dementeret.

Jeg vil da gerne kvittere for den socialdemokratiske ordførers nævnelse af mit navn. Jeg gør mig ikke mere fortjent i den sag end så mange andre. Ideen til at gøre det permanent kom op i det statsministerielle udvalg, som var nedsat til markeringen af 50-års-fejringen for Danmarks befrielse, og da foreslog vi ved det bord, og det var SF og undertegnede, CD altså, at vi skulle gøre dette permanent, hvorpå vi blev mødt med et »det er nemt nok at foreslå udgifter«.

Og så har vi i fællesskab fremsat det gang på gang på gang, og jeg vil meget gerne fremhæve, at det, foruden de nævnte partier, også har været Kristeligt Folkeparti, så vidt jeg husker – og det er rigtigt – og Dansk Folkeparti, som har været med hele vejen. Der var en alliance så at sige fra det yderste venstre til det yderste højre, men hele den store midte, de tre store midterpartier – altså ikke centrumpartier, for det er mit eget jo – sagde bragende nej hver gang. Og nu har de ladet sig overtale til et ja, og så bliver det et hviskende, et langt, et næsten stumt ja.

Jeg ser frem til i løbet af ikke så mange minutter at overvære en seance heroppe, hvor socialministeren folder sig ud på den måde, som vi kender hende fra hendes daglige varme liv. Må det ikke forplante sig her, således at de mennesker, som nu får denne længst fortjente lille gave, og den er jo lille, må høre, at det sker med glæde og med helt og fuldt hjerte.

Anders Samuelsen (RV):

Det lovforslag, vi behandler i dag, er et forslag om forhøjelse af hædersgaver, og det drejer sig om en forhøjelse på op til 12.000 kr. årligt.

Jeg vil godt fra Det Radikale Venstres side sige, at Det Radikale Venstre støtter forslaget. Jeg vil samtidig gerne benytte lejligheden – som det altså åbenbart er blevet efterlyst i dag her fra Folketingets talerstol – til at rette en stor tak og anerkendelse til de personer, som på tværs af politiske skel har ydet en stor indsats.

Hvad der har måttet være af lidelser i den forbindelse, kan vi med dette lovforslag ikke kompensere for. Men vi sender et signal og alt-

så her i forbindelse med lovforslaget via penge, men det kan på ingen måde dække over den tak, som skal lyde i ord, og som er den, som ikke kan gøres op i penge.

Så Det Radikale Venstre støtter det her lovforslag og vil samtidig gerne sende en tak til dem, som har ydet den indsats, som er blevet ydet.

Frank Aaen (EL):

Forslaget, som vi selvfølgelig støtter, er næsten ordret en genfremsættelse af et af de allerførste lovforslag, Enhedslisten foreslog, da vi kom i Folketinget i slutningen af 1994. Vi havde været her ca. 3 måneder, da vi fremsatte det her forslag i januar 1995. Først var der seks, der stemte for forslaget, alle andre stemte imod, nogle af dem, fordi de var bundet af aftaler. Så var vi 19, der stemte for, resten imod. Siden kom flere til. Der kom også flere til som forslagsstillere, og nu bliver det vedtaget. Det er vi meget glade for.

Vi vil meget hurtigt glemme regeringen, Venstre og De Konservative, som ved tidligere behandlinger af det her lovforslag har optrådt, synes jeg, direkte pinligt. Jeg har aldrig eller i hvert fald kun sjældent set så korte og så flove ordførertaler, som tidligere er blevet holdt, når man skulle tage afstand fra at støtte det her forslag. Derfor synes jeg, at der er særlig god grund til at takke de partier, som nu i en lang periode vedholdende har holdt fast i det her forslag.

Men når så det er sagt – for det lyder jo lidt, som om vi her skal kappes om at tage æren – så er der sådan set ingen grund til at tage æren her, for det er dem, der gjorde indsatsen, der skal æres. Det er dem, der skal hædres. Ja, man kan næsten sige, at det er dem, der skal have oprejsning.

For ikke alene er der sket en udhulning af hædersgaven gennem årene på grund af inflationen. Der er jo også sket det i den offentlige debat i flere historiske skrifter, bl.a. udgivet af det såkaldte Udgiverselskab til Forskning i den Nyere Danske Historie, at man dér har gjort rigeligt med forsøg på at nedgøre, undervurdere, bagatellisere modstandsbevægelsen og frihedskampen.

Selvfølgelig er der ting, man må analysere på ny. Selvfølgelig er det ikke bare historieforskning alt sammen, som nogle siger. Men der er en meget klar tendens til nedvurdering, som hænger sammen med, at ikke mindst det her

såkaldte Udgiverselskab til Forskning i den Nyere Danske Historie har haft og stadig væk har til opgave at sætte samarbejdspolitikken i et særligt gunstigt lys. Det var jo dét frihedskæmperne, modstandsbevægelsen gjorde oprør imod. Det var jo ikke bare tyskerne, der gjorde oprør imod. Det var jo også mod den samarbejdspolitik, som demolerede Danmark faktisk det meste af krigen. Det er det, vi efterfølgende har set utallige forsøg på at retfærdiggøre, det, at man samarbejdede med fjenden, at man prøvede at komme bedst muligt igennem, faktisk i lang tid reelt var allieret med besættelsesmagten.

Det er jo det, der nu kommer lidt nyt lys på. Der kommer nye vinkler ind i historien. Der kommer nye generationer, historikere og journalister, og der er også ny interesse blandt unge mennesker for, hvad der foregik under besættelsen. Det er i dén sammenhæng, vi ikke mindst synes, at det er glædeligt, at vi nu anstændiggør hædersgavens størrelse, bringer den i overensstemmelse med det, som den var ment som, da den blev givet efter besættelsen, og som det var meningen, den skulle være værdimæssigt. Vi synes også set i lyset af den historiske debat, der foregår i øjeblikket, at det er et meget godt signal, der sendes, når vi nu om kort tid vedtager, at hædersgaven skal forhøjes til den oprindelige værdi.

Tove Videbæk (KRF):

Dette lovforslag har jo til formål at løfte det årlige hædersgavebeløb op til 12.000 kr., og det svarer jo til, at det beløb, der skal udbetales fremover, ligger på niveau med realværdien af det beløb, der blev udbetalt i 1945.

De 800 kr., der blev udbetalt i 1945, svarede jo netop til 10 pct. af en faglært arbejders løn, og det foreslåede beløb på 12.000 kr. skulle jo netop på samme måde svare til det.

L 169 er helt i tråd med L 185, der blev fremsat vedrørende samme sag for ca. 1 år siden, og dengang blev det fremsat i fællesskab af partierne Enhedslisten, SF, Dansk Folkeparti, CD og Kristeligt Folkeparti.

Egentlig var det jo rimeligt, at man løbende lod hædersgavebeløbet følge med udviklingen og blive pristalsreguleret. Selv om man tidligere har nævnt, at man fordoblede beløbet for nogle år siden, så er det jo først, når beløbet når op på de 12.000 kr., at det er oppe på det niveau, der svarer til niveauet i 1945.

Vi skal fortsat og stadig huske på de mennesker, der satte deres liv på spil i kampen for Danmarks sag, og de mennesker er nu ved at være gamle. De berørte personer er sikkert omkring 70 år og ældre. Det er gamle mennesker, der har gjort en indsats for Danmark under Anden Verdenskrig.

Jeg er selv født og opvokset i Sønderjylland og har i min barndom hørt mange beretninger om danskeres, naboers, familiemedlemmers osv. indsats på forskellig måde i krigen. Lad os give disse aldrende mennesker et skulderklap med vedtagelse af dette lovforslag. Lad os sige til dem, at de ikke er glemt, og at vores taknemmelighed over for dem i hvert fald ikke er devalueret, som hædersgavebeløbet indtil nu har været. Men det får vi rettet op på ved at vedtage det her lovforslag.

Kristeligt Folkeparti er for.

Tom Behnke (FRI):

Det er egentlig lidt imponerende, at regeringspartierne, Venstre og De Konservative, som nu støtter en række små partiers forslag om, at man skal forhøje hædersgaven, som tak bliver skældt huden fuld. Det er egentlig noget imponerende.

De partier, der tidligere har stillet forslag om, at man skulle forhøje hædersgaven, burde jo egentlig sige tak, for nu bliver forslaget gennemført. Men det gør man ikke. Næ, man skælder ud. Man skælder ud over måden, det er gjort på, argumentationen for, det er sket osv. Jeg tror, at regeringspartierne, Venstre og De Konservative må sidde med en underlig fornemmelse i øjeblikket. Man imødekommer nogle partiers ønske, og så bliver man skældt ud for det.

Jeg har ligesom alle andre ordførere naturligvis meget stor respekt for dem, der i krigens år, specielt krigens sidste år, gjorde et meget, meget stort stykke arbejde for, at det lykkedes for Danmark at blive et frit land igen. De mennesker, der satte både liv og velfærd og helbred på spil, skal naturligvis hædres. Det er der slet ingen tvivl om.

Men som socialministeren sagde, da vi behandlede lovforslag nr. L 185 den 18. marts sidste år, det er mindre end 1 år siden: »Jeg mener ikke, at forholdene har ændret sig, siden vi sidst behandlede forslaget, og derfor afviser jeg også forslaget i dag. Jeg vil gerne understrege, at hædersgaven er tænkt som en hæder og ikke som et forsørgelsesbeløb. En meget stor del af dem,

der modtager hædersgaver, modtager også en månedlig erstatning af en ganske pæn størrelse efter lov om erstatning til besættelsestidens ofre, og det er denne erstatningsydelse, der skal betragtes som den egentlige forsørgelsesydelse«. Socialministeren afviste det altså med den argumentation. Den argumentation holder vel stadig væk den dag i dag?

Socialdemokratiets ordfører, som på daværende tidspunkt også var fru Grete Schødt, sagde: »Nu står vi så i dag igen med et forslag om regulering af hædersgavebeløbet til netop det dobbelte. Jeg mener, det er en politisk misforståelse, og på Socialdemokratiets vegne afviser jeg forslaget. Vi mener, at kapitlet om hædersgaver er sluttet for 4 år siden, nemlig den 4. maj 1995«. Der er vel ikke ændret noget siden?

Alligevel har regeringen og Socialdemokratiet ændret holdning. Man kan undre sig over hvorfor. Og på samme måde kunne jeg citere både Venstre og De Konservative for stort set de samme argumenter. Der er ikke noget, der har ændret sig. Hæder og ære kan ikke gøres op i kroner og øre. Der er tale om en hædersgave, som vi også i Frihed 2000 naturligvis meget gerne giver. Ingen tvivl om det.

Det er jo heller ikke sådan, at beløbet har stået stille gennem de mere end 50 år. Beløbet har jo rent faktisk udviklet sig. Men det, man har haft tradition for, og det synes jeg har været en smuk tradition, er, at man har forhøjet beløbet ved forskellige jubilæer og andre mærkedage. Man har benyttet disse lejligheder til at hæve beløbet. Hver eneste gang har vi støttet en forhøjelse af beløbet, men i forhold til det foreliggende lovforslag må vi i Frihed 2000 fastholde vores tidligere indstilling. En indstilling, som blev delt både af regeringen – Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre – Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Vi kan ikke støtte forslaget.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil egentlig gerne sige til hr. Arne Melchior, der undrede sig over, at teksten både til bemærkningerne i lovforslaget og til den skriftlige fremsættelse var så klinisk renset for ord med følelser, at det kan jeg sådan set godt forstå, at hr. Arne Melchior undrer sig over, men jeg mener, der er to forklaringer.

Det ene er, som jo flere ordførere har været inde på, at det er en sag, vi har haft oppe at vende mange gange, og hvor jeg på regeringens vegne har afvist forslaget. Derfor skal man

selvfølgelig passe på med, at man så ikke står og siger noget eller skriver noget, hvor man får skudt i skoene, at man er en vindbøjtel og vender på en tallerken, og nu hedder det så pludselig noget helt andet, som hr. Tom Behnke jo faktisk lige var inde på.

Det andet er, og det er sådan set vigtigere for mig, at jeg egentlig altid har haft det sådan, at jo større en sag er, desto mere forsigtig er jeg med store ord, fordi det nemt kan blive misforstået. Når man netop taler om mennesker, der oven i købet har sat deres liv på spil, så kan det nemt blive opfattet som sådan noget, der er nemt at rose og berømme, og det kan måske godt se forkert ud på tryk. Jeg vil godt medgive hr. Arne Melchior, at der skulle have stået en klarere menneskelig begrundelse for, hvorfor vi fremsætter det her lovforslag, men jeg prøver lige at forklare, hvorfor det ser ud, som det gør. Men jeg synes sådan set, det er rigtigt, at der skulle have stået en klarere begrundelse i lovforslaget.

Jeg oplever selv, og jeg kan forestille mig, at det stort set gælder alle danskere, at de, der kæmpede under besættelsen, egentlig har spillet en stor rolle for os i vores tilværelse. Jeg ved ikke rigtig, hvordan de, der er yngre end jeg selv, har det, men jeg er født lige efter krigen, og derfor har jeg også hørt om det gennem mine forældres oplevelser; hvem sådan der har været med, og også selv om man ikke var med i modstandsbevægelsen.

Jeg tror, at det har gjort, at man både som barn og senere hen rent personligt har været tvunget til at tænke meget over, hvad mod er, og hvad man egentlig selv ville ofre for nogle af de ting, man synes var vigtige her i livet.

Jeg tror egentlig, at mange også som børn har haft disse her spekulationer om: Jamen havde du selv turdet være en af dem? Jeg kan huske, jeg læste de breve, der blev udgivet fra de unge mennesker, der blev henrettet – det sidste brev til deres pårørende. Dem læste jeg som stor pige, og de gjorde et meget stort indtryk på mig. Så på den måde tror jeg, vi alle er forment af de mennesker, og at det har været med til at indgyde os en større forståelse af nødvendigheden af at have mod og være villig til at ofre noget for det, man tror på.

Så måske i en lidt senere alder er det jo blevet meget klarere for en, at det samfund, vi har, meget langt er et produkt af den kamp, der blev kæmpet. Det er jo altså helt håndfast på den måde, at hvis ikke Danmark var blevet befriet,

jamen så havde vi ikke haft det frie demokrati, vi har i dag. Men også på den måde, at det jo ikke bare var et frit demokrati, men også et vel-færdssamfund i bredere forstand. Det var det Danmark, man sådan allerede kendte dengang som et tolerant, åbent land, hvor man tog sig af hinanden og ikke var sig selv nok, men kæmpede for andre. Det var også det samfund, man kæmpede for dengang.

Derfor er det jo også utrolig vigtigt, at de mennesker, der kæmpede den kamp, og som lever i dag, forstår, at vi ikke har glemt dem og den indsats, de ydede for vores land, og at vi værdsætter den meget, meget højt. For det, de jo selv oplevede med den frygt, de var udsat for, ved at de mistede nogle af deres kammerater i de onde år, som de jo mange gange har kaldt dem, med de fysiske og psykiske mén, mange af dem stadig væk bærer rundt på, gør det jo fantastisk vigtigt for dem at vide, at de ofre ikke var forgæves, og også vide, at de fortsat bliver værdsat af os.

Det tror og håber jeg på at de ved, men det er klart, at det, at man så også yder en hædersgave, der består af nogle penge, er jo så en meget kontant måde også at bidrage til en forståelse for og en tydeliggørelse af den respekt, man nærer for de mennesker. Og vi har haft den diskussion, om hæder kan omsættes i kroner og øre.

Det er klart, at det da betyder noget for de mennesker, at de nu får de 5.200 kr. oven i de 6.800 kr., de allerede får. Om ikke andet, så har de råd til lidt mere, og der er da en del af de mennesker, der også har brug for de penge. Men de har først og fremmest brug for at se det som en påskønnelse af, at vi ikke har glemt dem, og at vi værdsætter den store indsats, de ydede for at fastholde Danmark som et frit og demokratisk samfund.

Jeg håber på, at den hædersgave vil blive forstået og modtaget i den ånd. Derfor er jeg også meget glad for den brede støtte, der har været til forslaget.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg vil ikke undlade at sige tak for, at ministeren lukkede lidt op for posen. Jeg ved, hun ved, vi ved, at hun kan gøre det meget bedre, men sådan skulle det altså ikke være.

Jeg var inde på det før i min sammenligning med nogle blomster, man afleverer. Man lægger dem altså ikke bare på dørrinet eller rækker

dem frem og siger: »Her har du dem«. Men man siger sjovt nok: »Tillykke med dagen«, »mange gode ønsker«, »tak for en dejlig aften i går«. Der er ikke tale om store, svulstige ord. Der er tale om at sige det, man mener, og som man hele tiden har ment og været for bundet til at kunne udføre i handling.

Jeg har ikke kunnet lave nogen statistik på den korte tid, der er til rådighed, men jeg vil næsten vædde en månedsløn på – og den er jo lige forhøjet – at langt de fleste fremlæggelses-taler eller bemærkninger til lovforslag indledes med at sige: »Hensigten med det lovforslag er at sådan og sådan«.

Der er ingen, der skal komme og fortælle mig, at det skulle gøre ondt på nogen at få det at vide. Disse mennesker er nu blevet 50 år ældre i mellemtiden. De er meget følsomme. De har år efter år været vidne til, at lignende forslag er fremsat her i Tinget og er blevet stemt ned, er blevet hånet ned.

Og nu endelig kommer vi så til vejs ende, og sagen får en lykkelig udgang, som den skulle have haft for længe siden, og så kunne man altså godt have sagt de pæne ord. Men jeg håber, at jeg har hørt de gode fortegn rigtigt, der var foran ministerens udtalelser her, og at de er på hele regeringens vegne.

Jeg synes, det skal siges stærkt, og jeg synes, det skal siges ofte, og jeg synes slet ikke, det kan siges for ofte. Vi lever i en tid, hvor samarbejdspolitikken pludselig af mange bliver forsøgt lavet om, forherliges, laves om til Danmarks redning. Det var altså frihedskæmperne, som vi kan takke for det. Gestusen sikkert mere end pengene betyder nok noget for dem, håber jeg da. Men det betyder altså mest for os at have bragt den sag i orden, og nok mindre for dem.

Men altså tak til alle, der stemmer for nu. Jeg forstår, at der stadig væk er et parti, der holder sig fornemt tilbage, men det må de så ligge og rode med.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om indkvarteringsgaranti for hjemløse.

Af Inge Refshauge (DF) m.fl.
(Fremsat 26/11 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det beslutningsforslag, vi nu skal drøfte, synes jeg giver en meget god anledning til at lave en slags status over, hvor vi er henne, når det drejer sig om indsatsen for de hjemløse.

Selve beslutningsforslaget er jo en uændret genfremsættelse af beslutningsforslaget fra februar 1999, hvor vi dengang under førstebehandling diskuterede muligheden for at lave en sammenhængende handlingsplan for indsatsen mod hjemløshed.

Jeg gav udtryk for, at regeringen ville arbejde videre med sådan en handlingsplan, og det er også det, der er sket i det år, der er gået. Vi har da også taget det skridt, at de syv partier, der står bag satspuljen, her i februar i fællesskab har sat penge af til en indsats.

Det, der er sket, er, at vi som det første prøvede at få et overblik over, hvor mange mennesker, der havde et akut boligbehov, og det skete ved, at Den Sociale Ankestyrelse i foråret lavede to landsdækkende spørgeundersøgelser om behovet for midlertidige og varige tilbud til hjemløse.

De gav det resultat, at der ca. var 3.000 mennesker, der havde sådan et akut behov. Ca. halvdelen boede på forsorgshjem og herberger, og ca. halvdelen boede altså mere eller mindre under åben himmel. Tallene er nogle relativt løse skøn, men dog ikke mere løse, end at de